

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.VIII.21.070/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Pribula László a tanács elnöke

Dr. Gárdosi Judit előadó bíró

Dr. Molnár Tibor Tamás bíró

A felperesek: I. rendű felperes neve

(I. rendű felperes címe)

II. rendű felperes neve

(II. rendű felperes címe)

A felperesek képviselője: Dr. Bárdos Gergely ügyvéd

(ügyvéd címe)

Az alperes: alperes neve

(alperes címe)

Az alperes képviselője: Dr. Kókai Judit ügyvéd

(ügyvéd címe)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: Az I. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Tatabányai Törvényszék 2.Pf.20.009/2021/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Tatabányai Járásbíróság 15.P.20.544/2020/12.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 63 500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint általános forgalmi adót is tartalmazó felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett 2 572 000 (kétfmillió-ötszázhetvenkétezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. és a II. rendű felperesek, valamint az alperes jogelődje, az Bank1 2008. április 4. napján közjegyzői okiratba foglaltan jelzálog alapú kölcsönszerződést kötöttek egy svájci frank alapú kölcsön kiváltása céljából. A szerződésben az alperesi jogelőd 10 000 000 forint összegű, japán jenben nyilvántartott kölcsön folyósítását vállalta azzal, hogy a kölcsön deviza összegének megállapítása a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott deviza vételi árfolyamon történik. A kölcsön után az adósok változó mértékű hiteldíjat (ügyleti kamat és kezelési költség) voltak kötelesek megfizetni, melyek szerződéskötéskori mértékét (ügyleti kamat évi 2,99%, kezelési költség évi 2,04%) is rögzítették. A kölcsön visszafizetésére az adósok 240 hónap futamidő mellett vállaltak kötelezettséget azzal, hogy a futamidő első 100 hónapjában csak a hiteldíj megfizetésére voltak kötelesek, míg ezt követően egyenletes (annuitásos) törlesztést vállaltak. A szerződés tartalmazta az első törlesztőrészt

esedékességének időpontját (2008. május 4.) és a lejáratot (2028. április 30.). A szerződésben a törlesztőrészlet összegét a közjegyzői okirat aláírásának napjára rögzítették 25 901 japán jenben azzal, hogy az első törlesztőrészlet összegéről a bank a folyósítási értesítőben tájékoztatja az adósokat. A törlesztőrészlet forint összegét a bank által alkalmazott, az esedékesség napját megelőző napon érvényes, a banknál alkalmazott deviza eladási árfolyamon állapították meg. Az adósok továbbá vállalták az Lakástakarék Zrt.-nél fennállt Lakástakarék Szerződés szerinti havi betétösszeg megfizetését, és akként rendelkeztek, hogy a kiutalási időpontban megfizetett megtakarítási összeget a fennálló kölcsöntartozás csökkentésére számolják el, melyet követően a bank új törlesztőrészletet állapít meg.

[2] A kölcsönszerződés biztosítására ingatlan jelzálogot alapítottak az I. rendű felperes tulajdonában álló ingatlanon, mely jelzálogszerződést szintén a közjegyzői okiratba foglalták.

[3] Az alperesi jogelőd a szerződésből eredő fizetési kötelezettség többszöri elmulasztása miatt a szerződést azonnali hatállyal felmondta, majd a közjegyzői okirat záradékolása útján a felperesekkel szemben végrehajtást kezdeményezett.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperesek keresetükben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § a) pontja alapján az ellenük folyó végrehajtások megszüntetését kérték, a kölcsönszerződés semmisségét állítva. Hivatkozásuk szerint az a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjaiba ütközik, mivel kirovó pénznemben nem tartalmazza a kölcsön összegét, továbbá a törlesztőrészlet összege a szerződés teljes tartamára sem lerovó, sem kirovó pénznemben nem meghatározott és a kiszámítás módja sem rögzített. Sérti továbbá a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontját, mivel a költségek között a folyószámla díját nem szerepelteti. A szerződés továbbá a Hpt. 210. § (1) bekezdésébe és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 217. § (1) bekezdésébe, 218. § (1) bekezdésébe és 523. § (1) bekezdésébe ütközően az alakiság megsértésével jött létre, hiszen írásban nem rögzíti a szerződés lényeges tartalmát. A törlesztőrészletek meghatározása ezen túl tisztességtelen is. Az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás nem világos és érthető, ekként az árfolyamkockázatot az adósokra hárító szerződési feltétel tisztességtelen, a szerződés semmis. Szintén állították az ún. „nyilvántartási klauzula” tisztességtelenségét. Állították továbbá, hogy a végrehajtási záradék kibocsátásának a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (továbbiakban: Közjegyzői törvény) 112. § és a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 23./C. § szerinti feltételei nem álltak fenn.

[5] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint az árfolyamkockázatról megfelelően tájékoztatta a felpereseket, a szerződés a jogszabályi rendelkezések szerint tartalmazza a kölcsön és a törlesztőrészlet összegét, utóbbi a szerződés

alapján kiszámítható a teljes futamidő alatt. A felperesek már korábban is rendelkeztek folyószámlával, így annak költsége nem kötődik a kölcsönszerződéshez.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította. Kifejtette, hogy a folyószámla költsége nem a kölcsönszerződés körében merült fel, így azt a szerződésnek nem kell tartalmaznia. A Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt teljesíti a kölcsön összegének kirovó pénznemben történő megjelölése is. A szerződés tartalmazza a törlesztőrészek számát, a futamidőt, az egyes törlesztőrészek összege az esedékességek pontosan meghatározható; mivel az árfolyam és a hiteldíj is változhatott, a törlesztőrészek meghatározása pontosabban nem volt lehetséges, az alkalmazott megoldás megfelel a 6/2013. számú Polgári jogegységi határozatnak. Az alperesi jogelőd a szerződés V.4. pontjában az árfolyamkockázat fennállásáról és viseléséről világosan és érthetően tájékoztatta az adósokat, ekként az árfolyamkockázatot adósra hárító szerződési rendelkezések tisztességtelensége nem állapítható meg.

[7] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az eljárási illetékre vonatkozó rendelkezések pontosítása mellett helybenhagyta. Kiemelte, hogy a törlesztőrészek meghatározása nem ütközött az Európai Unió Bíróságának (továbbiakban: EUB) C-42/15. szám alatti ítéletében kifejtettekbe sem; a türelmi időszakra a törlesztőrészlet összegét rögzítette, az azt követő időszakra az összegszerűen nem volt meghatározható, de az adósoknak havonta, egyenlő részekben, meghatározott árfolyamon kellett a kölcsönt megfizetnie, az összeg a szerződés alapján kiszámítható volt. A 6/2013. Polgári jogegységi határozat III.1.a) pontja és az 1/2016. Polgári jogegységi határozat 2. pontja értelmében az is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának, ha a törlesztőrészlet összege a szerződés alapján kiszámítható. A végrehajtási záradékot a Közjegyzői törvény 112. § (1)-(2) bekezdéseinek és a Vht. 23/C. § (1)-(2) bekezdéseinek megsértése nélkül állították ki; a jogügyletre vonatkozó akaratnyilvánítást, a szerződésből származó jogokat és kötelezettségeket a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés mint ügyleti okirat tartalmazza; a közokiratba foglalt felmondás pedig megteremtette a közvetlen végrehajtás lehetőségét. Kifejtette továbbá, hogy a perbeli árfolyamkockázati tájékoztatás eleget tett az EUB C-51/17. és C-227/18. számú határozataiban kifejtett követelményeknek is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[8] Az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú ítéletet megváltoztatását és a végrehajtás megszüntetését. Arra az esetre, ha a döntéshez szükséges tények nem állapíthatók meg, kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodlagos felülvizsgálati kérelme szerint az elsőfokú bíróság, míg harmadlagos felülvizsgálati kérelme szerint a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Jogi álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a

Hpt. 203. § (1), (6) és (7) bekezdéseit, 213. § (1) bekezdés b) és e) pontjait és 210. § (1) bekezdését, a Ptk. 209. § (1) bekezdését, 200. § (2) bekezdését, 217. § (1) bekezdését, 218. § (1) bekezdését és 523. §-át. A felülvizsgálati kérelem jogi indokaként az elsőfokú és másodfokú eljárásban benyújtott előkészítő iratokban, a keresetlevélben és a fellebbezésben foglaltak figyelembevételét kérte. Kifejtette továbbá, hogy a jogerős ítélet valótlanul rögzítette, hogy a szerződés alapján a törlesztőrészletek kiszámíthatóak. Az 1/2016. Polgári jogegységi határozat egyértelmű kiszámíthatóságot ír elő, a törlesztőrészlet kiszámításának módját ezért a szerződésnek részletesen és ellenőrizhetően kell tartalmaznia, mely követelménynek a perbeli kölcsönszerződés nem felel meg, hiszen ilyen képletet nem rögzít.

[9] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján. Hangsúlyozta, hogy a szerződésnek nem érvényességi kelléke a törlesztőrészletek összegének tételes meghatározása akár a kirovó, akár a lerovó pénzben, mint ahogy az sem, hogy rögzítse az irányadó átszámítási időpontot, mivel az a törlesztések napjában rögzül. A szerződés tartalmazza az egyes törlesztőrészletek esedékességét, a türelmi időszakra vonatkozó összegét, az ezt követő időszakra a deviza árfolyamváltozások és a hiteldíj esetlege változásai folytán az összeg értelemszerűen nem volt előre kiszámítható, de az alkalmazott törlesztési módszer megfelelt a jogszabályi előírásoknak, az irányadó deviza átszámítási árfolyamot pedig a jogalkotó rendezte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A Pp. 272. § (1) és (2) bekezdései és az 1/2016. (II. 15.) PK véleményben adott értelmezés szerint a felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi kelléke a támadott határozat, a jogszabálysértés és azzal összhangban a megsértett jogszabályhely megjelölése, a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése és a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem. A jogerős ítélet több rendelkezését támadó, avagy több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében meg kell felelnie e tartalmi elvárásnak, a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – érdemben a Kúria nem vizsgálhatja.

[11] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a felülvizsgálati eljárás nem folytatása a jogerős ítélettel befejezett pernek, ebből következően elvárás, hogy a felülvizsgálati kérelem annak valamennyi hivatkozása tekintetében fogalmazza meg érveit a jogerős ítélet indokaival szemben. Nem tekinthető a jogi álláspont kifejtésének, a felülvizsgálati kérelem indokai ismertetésének, ha a fél felülvizsgálati kérelmében csupán visszautal az első- és másodfokú eljárásban előterjesztett beadványára (BH1995.99.II., BH1998.558., Kúria Gfv.VI.30.291/2021/6.)

[12] A tartalmilag hiányos felülvizsgálati kérelem utóbb nem korrigálható a kérelmet benyújtó fél kiegészítő nyilatkozatával, mivel a felülvizsgálati kérelemnek a kötelező tartalmi

elemekkel a benyújtására nyitva álló hatvan napos határidőn belül kell rendelkeznie (Kúria Gfv.VII.30.247/2020/5. Gfv.VII.30.361/2019/13.)

[13] Az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelmében ugyan hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet sérti a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontját, 210. § (1) bekezdését és 203. § (1), (6) és (7), bekezdéseit, a Vht. 23/C. § (1) bekezdését, a Ptk. 209. § (1) bekezdését, 200. § (2) bekezdését, 217. § (1) bekezdését, 218. § (1) bekezdését és 523. §-át, azonban a jogszabálysértések szöveges körülírását nem adta elő, csupán korábbi beadványaira utalt vissza, felülvizsgálati kérelmének ezen hivatkozásai ezért nem voltak érdemben vizsgálhatóak.

[14] A felülvizsgálati kérelem csupán a szerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjába ütközésére vonatkozóan tartalmazta a jogerős ítéletben állított jogszabálysértés rövid szöveges megfogalmazását, ezért a Kúria csupán ezen hivatkozást vizsgálhatta érdemben, előrebocsátva, hogy ezen kérdésben már több alkalommal állást foglalt (Kúria Gfv.VI.30.291/2021/6., Gfv.VI.30.314/2020/17., Pfv.I.21.572/2019/12.), melyet jelen ügyben is irányadónak tekint.

[15] A Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjára vonatkozóan a 1/2016. Polgári jogegységi határozat 2. pontja rögzítette, hogy a szerződés megfelel az előírtaknak, ha kiszámítható módon tartalmazza a törlesztőrészletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat, mely akkor valósul meg, ha rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztőrészletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztőrészletek esedékességekor pontosan meghatározható. A türelmi idő megítélésében korábban valóban eltérő joggyakorlat élt, azonban az eltérő értelmezést a 1/2016. Polgári jogegységi határozat a fentiek szerint megszüntette. Az I. rendű felperes álláspontjával szemben ezen követelmények nem csupán egy képlet rögzítésével teljesíthetők, hanem akként is, ha a szerződés tartalmazza azon adatokat és elveket, amelyek alapján a számítás elvégezhető.

[16] A perbeli szerződés rögzíti a kölcsön összegét forintban meghatározva, valamint rendelkezik arról, hogy annak kirovó pénznemben meghatározott összege a folyósítás napján a bank által alkalmazott deviza vételi árfolyamon számítandó. Rögzíti a törlesztőrészletek számát, a kamat és egyéb költségek mértékét. A türelmi időre vonatkozóan – melynek tartama alatt az adósok csak a hiteldíj megfizetésére kötelesek – összecsúszva adja meg a törlesztőrészletet, míg a türelmi idő lejártát követő időszakra tartalmazza, hogy az adósok egyenletes módszerrel kötelesek teljesíteni, mely a felperesek által csatolt, alperesnél rendszeresített fogalomtár szerint annuitásos törlesztést jelent. Rögzíti továbbá a törlesztőrészlet forint összegének kiszámítására irányuló rendelkezést is. Ezen adatok figyelembevételével, ismerte a lakás-előtakarékossági szerződés alapján történt teljesítés összegét is, a törlesztőrészlet az esedékesség időpontjában egyértelműen kiszámítható. Egyetértett a Kúria a jogerős ítéletben kifejtettekkel, mely szerint a jelen lakástakarék szerződéssel kombinált konstrukció nem tette lehetővé a türelmi idő leteltét követően a törlesztőrészlet meghatározását még kirovó pénznemben sem (Kúria Gfv.VI.30.078/2021/6.). A számítás egyértelműségének és ellenőrizhetőségének követelménye nem azonosítható

azzal, hogy ezen számításnak egyszerűen vagy az alapműveletekre korlátozottan kell elvégezhetőnek lennie, a pénzügyi kötelek jellegére tekintettel szakkifejezések használata vagy bonyolultabb számítási műveletek alkalmazása nem mellőzhető. Nem szükséges, hogy a számítást maga a fogyasztó is el tudja végezni (Kúria Gfv.VII.30.375/2020/8.), lehetősége van a bank által elvégzett számítást – akár szakember segítségével – ellenőrizni, vitatni.

[17] A kifejtettek szerint a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része nem sért jogszabályt, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[18] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes I. rendű felperest az alperes felülvizsgálati eljárással felmerült költségének a megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1), (5) és (6) bekezdései alapján a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állapította meg.

[19] Az I. rendű felperes személyes költségmentességére tekintettel a feljegyzett, az illetékekről szóló 1990. évi CXIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti mértékű felülvizsgálati eljárási illeték a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam terhén marad.

[20] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. január 18.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró